

Universitat
Autònoma
de Barcelona Facultat de Dret

ASSIGNATURA: Dret Constitucional I

CODI: 28032

LLICENCIATURA: Dret

FACULTAT: Dret

Prof. Dr. Enric Fossas Espadaler

PROGRAMA

Primera part. Els principis constitucionals.

Tema 1. L'Estat i la Constitució

El concepte d'Estat.- El concepte de Constitució.- L'evolució de l'Estat com a forma d'organització política.

Tema 2. La Constitució espanyola de 1978

El constitucionalisme històric espanyol i la Constitució de 1978.- La transició política i l'elaboració de la Constitució.- La Constitució dins el dret comparat.- Les característiques generals de la Constitució: la integració a la Unió Europea.

Tema 3. Els principis estructurals de la Constitució Espanyola de 1978

La forma d'Estat: Estat Social i Democràtic de Dret.- L'organització territorial: l'Estat de les autonomies.

Tema 4. Democràcia i participació política

La democràcia directa i la democràcia representativa.- Les institucions de la democràcia directa: el referèndum i la iniciativa legislativa popular.- El dret electoral: cos electoral, procediment i sistema electoral, garanties jurisdiccionals.- Els partits polítics: estatut jurídic, funcions i finançament.

Segona part. Els òrgans constitucionals

Tema 5. L'organització de l'Estat.

L'organització de l'Estat.- La separació de poders.- Els òrgans constitucionals.- La forma de govern: la monarquia parlamentària

Tema 6. El cap de l'Estat

La posició constitucional del cap de l'Estat en les formes de govern parlamentàries.- La Corona.- L'estatut jurídic del Rei.- Els actes del Rei.- La contrasignatura.

Tema 7. Les Corts Generals

L'estructura bicameral: la composició del Congrés i del Senat.- L'autonomia parlamentària i el Reglament parlamentari.- L'estatut dels parlamentaris.- L'organització i el funcionament de les cambres.- Les funcions: la legislativa, la pressupostària i la de control i d'impuls del govern.

Tema 8. El Govern

El poder executiu i el Govern.- La designació del Govern.- Composició, caràcter col·legiat i estatut dels seus membres.- Les funcions del Govern.- Les funcions específiques del president del govern i de la resta dels seus membres.- Els òrgans consultius del Govern.- Principis constitucionals configuradors de l'Administració Pública.

Tema 9. Les relacions entre les Corts Generals i el Govern

Relació de confiança, responsabilitat política i control parlamentari.- La qüestió de confiança i la moció de censura.- La dissolució de les cambres.- Els òrgans de control especialitzats: el Tribunal de Comptes i el Defensor del Poble.

Tema 10. El Poder Judicial

Poder Judicial i potestat jurisdiccional.- Principis constitucionals del Poder Judicial.- Estatut jurídic de jutges i magistrats.- El Consell General del Poder Judicial.- El Ministeri Fiscal.

Tema 11. El Tribunal Constitucional

Origen i evolució de la justícia constitucional.- Composició, organització i funcionament del Tribunal Constitucional.- Les funcions del Tribunal Constitucional.- Els conflictes entre òrgans constitucionals de l'Estat.

Tercera part. Les fonts del Dret

Tema 12. L'ordenament jurídic i el sistema de fonts

Ordenament jurídic.- Les relacions entre normes.- Les relacions entre subsistemes i entre ordenaments.

Tema 13. La Constitució com a norma jurídica

La Constitució com a norma suprema.- Caràcter normatiu i eficàcia jurídica de la Constitució.- Els tipus de normes constitucionals.- La reforma de la Constitució.

Tema 14.- El control de constitucionalitat de les lleis

El recurs d'inconstitucionalitat.- La qüestió d'inconstitucionalitat.

Tema 15. La llei

El concepte i les característiques generals de la llei a la Constitució.- El procediment legislatiu.- Els tipus de llei.

Tema 16. Les normes del Govern amb rang de llei.

El decret-lei.- El decret legislatiu.

Tema 17. El reglament

El concepte de reglament.- La relació entre llei i reglament.- La potestat reglamentària: fonament constitucional i límits.- Classes de reglaments.- El control dels reglaments.

Tema 18. Els tractats internacionals i el dret comunitari

Classes de tractats internacionals.- La seva posició en el sistema de fonts.- El control de constitucionalitat.- El fonament constitucional del tractat d'adhesió a les comunitats: conseqüències i límits.- El dret originari i el dret derivat europeu.- Efectes interns del dret comunitari.

Quarta part. L'organització territorial de l'Estat

Tema 19. Les Comunitats Autònomes

Els models d'organització territorial de l'Estat.- La gènesi històrica de l'Estat de les autonomies.- El principi dispositiu i l'evolució de l'Estat de les Autonomies.- Els principis d'unitat, autonomia, solidaritat.

Tema 20. L'Estatut d'Autonomia

L'estatut d'autonomia com a norma jurídica i l'ordenament autonòmic.- L'organització institucional.

Tema 21. La distribució de competències entre l'Estat i les Comunitats Autònomes

El concepte de competència.- El sistema de distribució de competències.- Els tipus de competències.- Les lleis de l'art. 150 de la Constitució.

Tema 22. Les relaciones entre l'Estat i les Comunitats Autònomes

Les tècniques de relació entre l'Estat i les Comunitats Autònomes i entre les Comunitats Autònomes entre sí.- El control jurisdiccional davant del Tribunal Constitucional: els conflictes de competència.- La via coactiva: el supòsit de l'article 155 CE.- El finançament.

Tema 22. Els ens locals

La posició constitucional dels ens locals: l'autonomia local.- El municipi i la província: organització institucional.- Els conflictes en defensa de l'autonomia local davant del Tribunal constitucional.

BIBLIOGRAFIA I MATERIALS

A) Manuals de referència:

- * ÁLVAREZ CONDE, E. *Curso de Derecho Constitucional*, 2 vols, Tecnos, Madrid.
- * ARAGÓN REYES, M. (ed.) *Temas básicos de Derecho Constitucional*, Civitas, Madrid.
- * APARICIO PÉREZ, M.A. (dir.) *Temas de Derecho Constitucional*, Cedecs, Barcelona.
- * BALAGUER CALLEJÓN, F (y otros) *Derecho Constitucional*, 2 vols., Tecnos. Madrid.
- * FERNÁNDEZ SEGADO, F.: *El sistema constitucional español*. Dykinson, Madrid, 1992.
- * FOSSAS, E.- PÉREZ FRANCESC, J.Ll. *Lliçons de Dret Constitucional*, Proa, Barcelona.
- * GÓMEZ SÁNCHEZ, Y. *Introducción al régimen constitucional español*, Sanz y Torres, Madrid.
- * LOPEZ GUERRA, L. (y otros) *Derecho Constitucional*, 2 vols. Tirant lo Blanc, Valencia.
- * MOLAS, I. *Derecho Constitucional*, Tecnos. Madrid.
- * PÉREZ ROYO, J. *Curso de Derecho Constitucional*, Marcial Pons, Madrid.
- * TORRES DEL MORAL, A. *Principios de Derecho Constitucional español*, Servicio de Publicaciones de la Universidad Complutense, (1 vol.) Madrid.

B) Textos Legals:

- * CARRERAS SERRA, F.- GAVARA, J.C. *Leyes políticas*, Aranzadi, Pamplona.
- * ALBERTÍ, E- GONZALEZ, M. *Leyes políticas del Estado*, Civitas, Madrid.
- * APARICIO PÉREZ, M.A. (y otros) *Textos constitucionales*, PPU, Barcelona.
- * AGUIAR, L.- PÉREZ TREMP, P. *Normas políticas*, Tecnos, Madrid.
- * BALAGUER CALLEJÓN, F. *Código de Derecho Constitucional*. Tecnos, Madrid.
- * CRUZ VILLALÓN, P. (dir.) *Legislación Constitucional*, Ariel, Madrid

C) Comentaris a la Constitució

- * GARRIDO FALLA, F. (dir.) *Comentarios a la Constitución*. Civitas, Madrid.
- * ALZAGA VILLAAMIL, O. *Comentarios a la Constitución Española* Edersa, Madrid.

AVALUACIÓ

Hi ha dos sistemes d'avaluació, que l'alumne pot elegir alternativament:

A) Avaluació continuada:

- S'ha d'assistir regularment a classe (més de la meitat)
- S'ha de llegir i fer una recensió d'un dels següents llibres (25%):
 - MUÑOZ MACHADO, S., *La Constitución*, Iustel, Madrid, 2004
 - DIEZ PICAZO, L.M., *Régimen constitucional del Poder Judicial*, Civitas, Madrid, 1991
 - PÉREZ ROYO, J., *Las fuentes del Derecho*, Tecnos, Madrid, 2007
 - AJA, E., *El Estado Autonómico*, Alianza, Madrid, 1999
- S'han d'entregar totes les pràctiques que es faran a classe durant el curs (25%)
- S'han de fer dues proves parcials alliberadores (50%)

B) Avaluació única:

-S'ha de fer un examen a final de Curs sobre els temes del Programa. L'examen es pot preparar amb la Bibliografia i els Materials que s'indiquen, a més de les consultes amb el Professor (tutories)

TUTORIES

Dilluns: de 11 a 14h

Dimarts: de 10 a 11h

Facultat de Dret. Departament de Ciència Política i Dret Públic. Despatx B 2-114.

Tel. 93 581 33 94. Correu electrònic: enric.fossas@uab.cat